

ผลของกลุ่มปัญญานำบัดต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูก

จันทร์เพ็ญ อุงอำรุง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2548

ISBN 974-9743-26-1

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จันทรเพ็ญ อุงอำรุง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)
.....กรรมการ
(นายแพทย์ทรงสิทธิ์ อุดมสิน)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 16 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2548

การวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุน และส่งเสริมการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2547

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความใส่ใจ และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง และ นายแพทย์ทรงสิทธิ์ อุดมสิน ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่านที่คอยดูแลให้กำลังใจตลอดภาคการศึกษา

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัยที่ได้มอบทุนสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ และที่สำคัญยิ่งขอขอบพระคุณ นายแพทย์กิตติศักดิ์ เทพสุวรรณ ผู้อำนวยการศูนย์มะเร็ง ชลบุรี และ คุณเกษร พงษ์พานิช รองผู้อำนวยการกลุ่มภารกิจบริการวิชาการ ศูนย์มะเร็ง ชลบุรี ที่ได้สนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้จนสามารถทำงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

จันทร์เพ็ญ อู่อำรุง

45910658: สาขาวิชา: จิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ: กลุ่มปัญญานำบัด/ ภาวะซึมเศร้า/ ผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูก

จันทร์เพ็ญ อุงอำรุง: ผลของกลุ่มปัญญานำบัดต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูก (THE EFFECTS OF COGNITIVE GROUP THERAPY ON DEPRESSION OF PATIENTS WITH CERVICAL CANCER) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: อนงค์ วิเศษสุวรรณ, Ed.D., สุรินทร์ สิทธิธาทิพย์, Ed.D., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ศ. 97 หน้า. ปี พ.ศ. 2547.
ISBN 974-9743-26-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของกลุ่มปัญญานำบัดต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูก กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่อยู่ระหว่างรักษาที่ศูนย์มะเร็งชลบุรี และมีคะแนนภาวะซึมเศร้าอยู่ระหว่าง 17 – 30 คะแนน และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยจำนวน 14 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยกลุ่มตัวอย่าง 7 คนแรกเป็นกลุ่มทดลอง และ 7 คนหลังเป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย แบบวัดภาวะซึมเศร้าของเบ็ค (BDI) จำนวน 21 ข้อ และ โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มปัญญานำบัด การเก็บข้อมูลดำเนินการตั้งแต่เริ่มวัดผลในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง ระยะติดตามผลจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่ม และหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่มและวิธีทดสอบรายคู่แบบ นิวแมน-คูลส์

ผลการวิจัยพบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลอง กับระยะเวลาของการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกมีภาวะซึมเศร้าในระยะหลังการทดลอง ระยะติดตามผล ต่ำกว่าระยะก่อนการทดลอง และต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มปัญญานำบัด มีคะแนนภาวะซึมเศร้าในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

45910658: MAJOR: COUNSELING PSYCHOLOGY; M.Sc. (COUNSELING
PSYCHOLOGY)

KEYWORDS: COGNITIVE GROUP THERAPY/ DEPRESSION/ CERVICAL CANCER
PATIENTS

CHANPEN UNGAMRUNG: THE EFFECTS OF COGNITIVE GROUP THERAPY
ON DEPRESSION OF PATIENTS WITH CERVICAL CANCER: THESIS ADVISORS:
ANONG WISESSUWAN, Ed.D., SURIN SUTHITHATHIP, Ed.D., PIRAT WONGNAM,
Ph.D. 97 P. 2004. ISBN 974-9743-26-1

The purpose of this research was to study the effects of cognitive group therapy on depression of patients with cervical cancer. The sample consisted of fourteen cervical cancer patients, who had the scores on the depression scale between 17 to 30, the sample was divided into two groups by haphazard collections method which were then assigned into the experimental group and the control group, with seven members in each. The instruments used in collecting data were the Beck Depression Inventory (BDI) and Cognitive group therapy Program. The data collection procedure was divided into three phases: The pre-test, the post-test and the follow-up. The data was analyzed through repeated-measure analysis of variance: one between-subjects and one within – subjects, as well as pair comparison through the Newman-Keuls Procedure.

The results revealed that the interaction between method and the duration of the experiment was found to be statistically significant at .05 level. The patients in the experimental group demonstrated significantly lower depression scores at .05 level in the post-test and the follow-up phase than during the pre-test phase, as well as comparing with the control group. No significant difference was found on depression scores between the post-test phase and the follow-up phase of the experimental group.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
โรคมะเร็งปากมดลูก.....	8
ภาวะซึมเศร้า.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูก.....	25
การบำบัดกลุ่มปัญญาบำบัด.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดแบบปัญญาบำบัด.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การดำเนินการทดลอง.....	45
วิธีดำเนินการทดลอง.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
สมมติฐานการวิจัย.....	60
สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก.....	76
ภาคผนวก ข.....	78
ภาคผนวก ค.....	95
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	97

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้า ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกในกลุ่มที่ได้รับวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มปัญญานำบัดและกลุ่มที่ได้รับวิธีปกติ.....	50
2 คะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะซึมเศร้า ของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกในกลุ่มทดลองที่ได้รับวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มปัญญานำบัด และกลุ่มควบคุมที่ได้รับวิธีปกติ ในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	51
3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้า ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง.....	54
4 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....	56
5 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง.....	56
6 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล.....	57
7 ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลา ของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกในกลุ่มทดลอง.....	57
8 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าเป็นรายคู่ ของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกในกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล....	58
9 ผลการทดสอบผลย่อย ของระยะเวลา การทดลองในกลุ่มควบคุม.....	59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	แบบแผนการทดลอง..... 46
2	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูก ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลองระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล..... 52
3	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าในระยะเวลาต่าง ๆ ของการทดลอง ในผู้ป่วย มะเร็งปากมดลูกในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 53
4	การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการให้คำปรึกษากับระยะเวลาการทดลอง..... 55